

Petersburg Journaal #35

Magazine voor bewoners en ondernemers van de Oostelijke Eilanden, De Kadijken, Czaar Peterbuurt en het Funenpark, juni/juli 2025

Dit is nummer 35 van het Petersburgjournaal. Met dit journaal wil stadsdeel Centrum u op de hoogte houden van bouwactiviteiten en ontwikkelingen in de buurt. Het volgende nummer verschijnt in september/oktober 2025.

Op peukenjacht

2	Waar gebeurt wat?	6	Marineterrein officiële zwemplek	8	Werkzaamheden Czaar Peterstraat	10	Toekomstig buurtplein gaat "Tonia Stieltjesplein" heten
3	"Mensen moeten gewoon weten waar ze aan toe zijn"	6-7	"Eén peuk vervuult 1000 liter water"	9	"Dijksgracht Oost was een leerzaam avontuur"	11	"Een plek om thuis te voelen"
4-5	Uitslagen enquête	8	Superstofzuiger spaart boomwortels	10	Hoogste punt bereikt	12	Ontdek het Oosterdok

Waar gebeurt wat?

1 Eilandenboulevard
De gemeente zorgt voor een nieuwe inrichting van het talud (schuine helling) bij alle woonboten aan de Nieuwe Vaart en maakt nieuwe toegangsvoorzieningen. Het sturen van verplaatsingscontracten en het definitief ontwerp duurt langer dan verwacht vanwege allerlei aanpassingen aan diverse tekeningen. Door vakanties en ziekte is dit vertraagd.

2 Marineterrein
Het Marineterrein wordt een stadswijk waar innovatie centraal staat. Er komt ruimte voor scholen, universiteiten, bedrijven, meer dan 800 woningen en een groter stadspark aan het water. De ontwikkeling van het terrein start pas over enkele jaren, na de bouw van de nieuwe kazerne. Nieuws over het Marineterrein op pagina 6/7.
www.amsterdam.nl/marineterrein

3 Czaar Peterstraat
Kijk voor de werkzaamheden deze zomer aan de Czaar Peterstraat op pagina 8/9.
www.amsterdam.nl/binnenring

4 Sarphatistraat Noord en Alexanderplein
De werkzaamheden zijn inmiddels gestart.
www.amsterdam.nl/binnenring

5 Dijksgracht Oost
Voor de aanleg van een fietspad start einde zomer het werk aan de kademuur bij de Kattenburgerstraat. De poort wordt verbreed en er komt een aparte vlonder voor voetgangers.
www.amsterdam.nl/projecten/dijksgracht-oost/

6 Kruising Oosterkerk

Afgelopen voorjaar is de kruising tegenover de Oosterkerk aangepast. De middenberm is verhoogd om het inhalen te bemoeilijken, een nieuwe bushalte biedt beter zicht en een nieuwe belijning maakt de verkeerssituatie duidelijker.

7 Oostenburg
Oostenburg telt straks ongeveer 3.000 bewoners in circa 1.900 woningen. Daarvan bouwt Stadgenoot ongeveer 400 sociale huurwoningen en 100 appartementen voor middeninkomens. Afgelopen voorjaar bereikten kavels 11AB en kavel 12 (Liesbeth List Huis) het hoogste punt (zie pagina 10/11)
www.oostenburg.nl

8 Hoogte Kadijk
Half juli is Waternet klaar en start Liander met het verzwaren van de elektra. In de bouwvakantie (week 31-34) wordt niet gewerkt: de straat is dan volledig toegankelijk maar wel met rijplaten. Na de zomer begint het dichtstraten. Oplevering is in oktober 2025.

9 Werkzaamheden ProRail
ProRail maakt ter hoogte van Dijksgracht Oost een vrije kruising over het spoor, zodat meer treinen het station in en uit kunnen rijden. Inmiddels rijden die treinen al over de vrije kruising. Vanaf deze zomer maakt aannemer Strukton het laatste deel van de tunnel af.
www.prorail.nl/nieuws (zoeken op 'Dijksgracht').

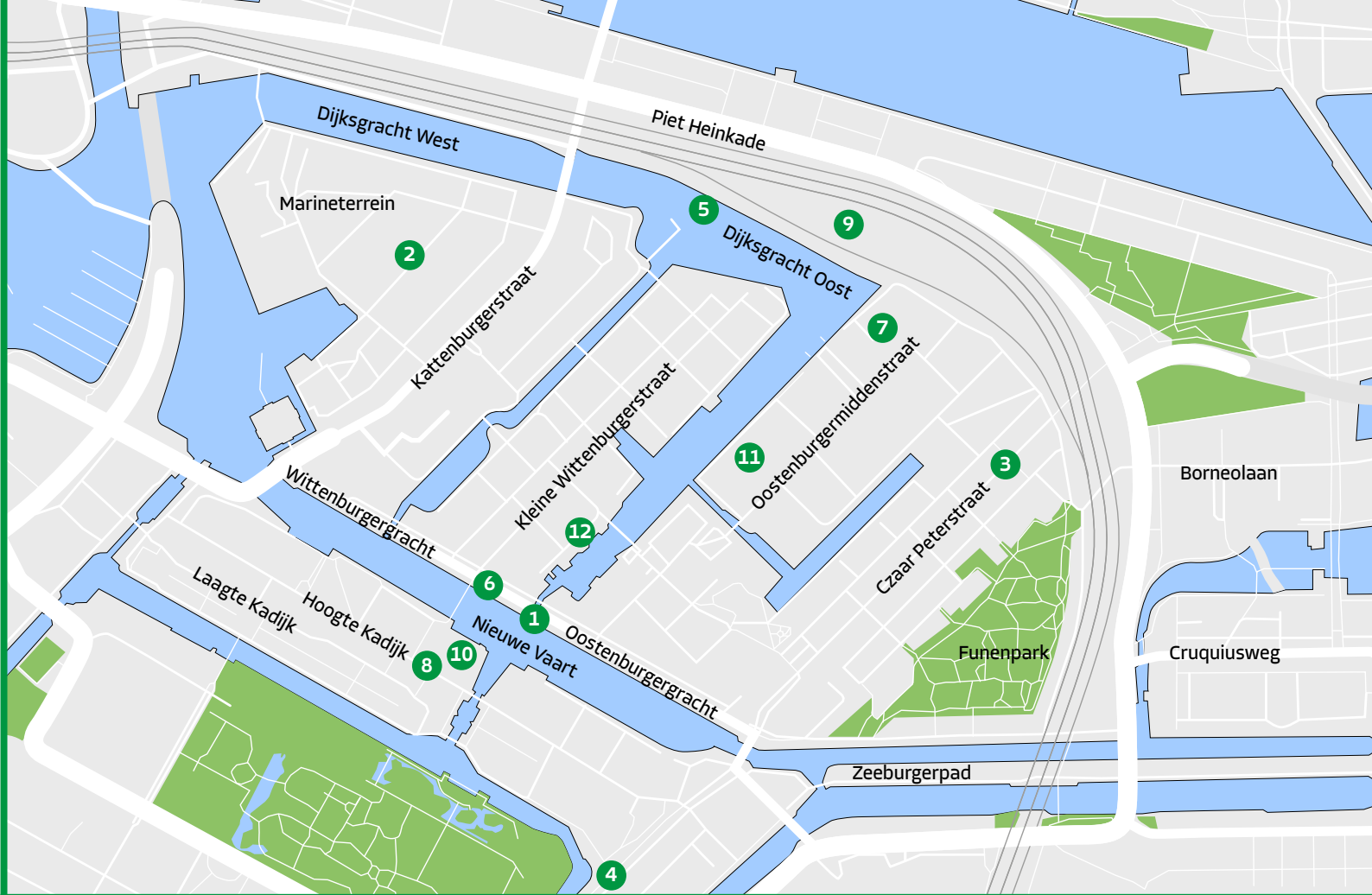
10 Koning William
Op de voormalige scheepswerf Koning William bouwt Hub Studio's 88 huurstudio's (79 sociale huur en 9 middenhuur) en 5 vrije sectorwoningen. In september bereikt het gebouw het hoogste punt, waarna de cortenstalen gevel wordt opgetrokken. Oplevering tweede kwartaal 2026.

11 Van Gendt Hallen
Van Gendt Hallen is een rijksmonument dat momenteel wordt gerenoveerd. In de hallen komt een mix van startups, bedrijven, appartementen, winkels, horeca en

cultuur. Eind 2025 opent het nieuwe Drift Museum in twee van de vijf hallen.
www.vangendthallen.nl

12 Project Waaigat
Op Waaigat, Parelstraat en Poolstraat vervangt Waternet delen van het riool. Liander vervangt de gasleiding in de Poolstraat. De bestrating wordt volledig vernieuwd, ook het voetpad van de Kleine Wittenburgerstraat. Er komen meer plekken voor fietsparkeren, borden voor een veiligere verkeerssituatie bij school en verbeterde groeiplaatsen voor bomen. De mobiliteitshub komt bij de Albert Hein.

Actuele informatie over de meeste projecten is terug te vinden op:
www.amsterdam.nl/projecten/bouwverkeersprojecten-centrum
Alle genoemde datums zijn onder voorbehoud.

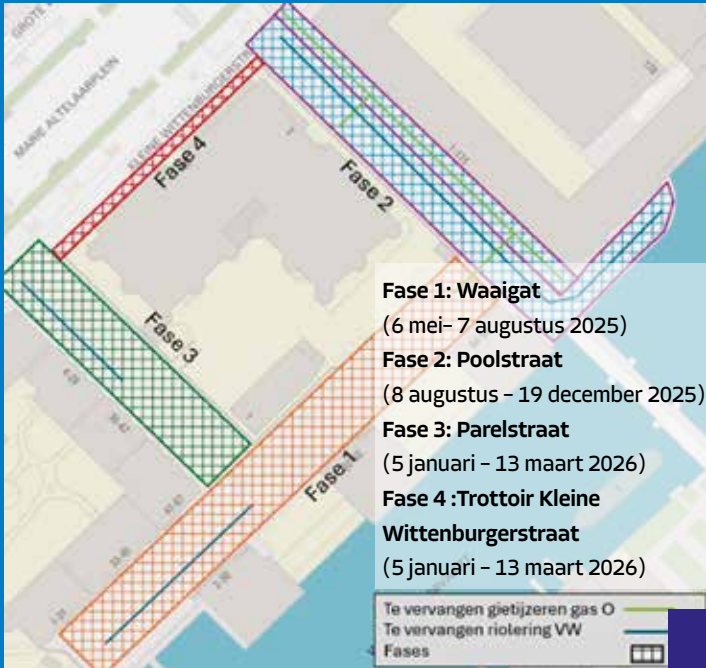
“Mensen moeten gewoon weten waar ze aan toe zijn”

Het werk van “project Waaigat” ligt voorlopig op schema, aldus Petra Schouten, inmiddels de (derde) omgevingsmanager van het project.

“De eerste omgevingsmanager was betrokken bij de voorbereiding”, legt Petra uit. “Toen die wegging, nam een collega het over maar die had het te druk. Ik ben er vlak voor de start van de uitvoering bijgekomen. Iedere omgevingsmanager heeft z’n eigen stijl: zelf ben ik van veel communicatie. Als blijkt dat de grondverbetering van de bomen op straat veel geluid met zich meebrengt, denk ik niet van oh, dat ontdekken de bewoners zelf wel. Dan maak ik meteen een bewonersbrief. Mensen moeten gewoon weten waar ze aan toe zijn. Zo had ik nét aangekondigd dat we grondverbetering gingen doen, toen ik van Beheer melding kreeg dat ze – vanwege de veiligheid – een grote populier in één van die openbare tuinen gingen kappen. Dat is een beetje een mismatch: eerst zeggen dat je de bomen in de straat gaat verbeteren en vervolgens wordt er eentje gekapt! Die tuintjes vallen buiten het projectgebied, maar ik kreeg toch veel telefoontjes. Ik begrijp het wel,

want de impact van bomen weghalen is groot. Voor bewoners is de gemeente gewoon één entiteit en zo komen ze bij mij terecht. De gemeente is soms ook een veelkoppig monster en het onderhoud van de openbare ruimte ingewikkeld. Er zijn veel mensen bij betrokken en er gelden veel regels. Voor project Waaigat ben ik in ieder geval de aangewezen persoon.”

petraschouten@amsterdam.nl
Tel: 06-31469194

Lotte Terwel tijdens de trekking bij het beeld van Spinoza

Uitslagen enquête

Beste bewoners! Allereerst hartelijk dank voor het invullen van de enquête. We ontvingen in totaal 256 enquêteformulieren retour met een geweldig resultaat. U waardeert het blad gemiddeld met een 8,7, voor betrouwbaarheid gaf u een 8,8 en daar zijn wij natuurlijk ontzettend blij mee. U gaf complimenten, maar ook kritiek en een reeks suggesties: in dit nummer van het Petersburgjournaal nemen we al een aantal van deze suggesties mee. Op deze pagina's kunt – samengevat – de resultaten lezen.

Complimenten

- Superblad en een heel groot fan!
- Ga zo door aub!
- Een uitstekend blad met goede informatie over het reilen en zeilen in de buurt.
- Erg fijn blad!
- Prachtige foto's!
- Prima, volhouden!
- Ik ben altijd blij als ik het journaal in de bus zie en duik er gretig in
- Wij zitten pas sinds kort (maart 2024) in de buurt. Hebben het blad pas voor de 1ste maal ontvangen. Het was een aangename positieve verrassing!
- Dank jullie, dank!
- Ga zo door, dit blad moet blijven!
- Complimenten! (En ik kan het weten, als tijdschriftredacteur).

- Leuk blad! Ben altijd nieuwsgierig wat er in staat.
- Heel informatief, inclusief de foto's!
- Fijn dat de werkzaamheden op de deurmat vallen. Prettige manier om op de hoogte gehouden te worden.
- Zo leuk en bijzonder dat mensen dit zorgvuldig samenstellen. Bedankt!

- Dit is het enige huis-aan-huisblad waar ik naar uitkijk!
- Het feit dat dit blad regelmatig uitkomt is het allerbelangrijkst. Dit te kunnen vasthouden is al een hele grote prestatie in deze tijden!

- Zeer informatief ; hoogwaardige uitstraling.
- Goed dat het blad er is. Zou in Oost/Watergraafsmeer ook kunnen voor werken die lang (gaan) duren.
- Ben iedere keer blij als ik het Petersburgjournaal ontvang.
- Fantastisch blad, niets aan veranderen wat mij betreft!!!

- Fijn om op papier op de hoogte te blijven van het reilen en zeilen in onze buurt.
- Ik vind het een prachtig uitgevoerd blad. Geeft goed weer wat er gebeurt in de buurt. En met mooie foto's!

En de winnaar is...

Stadsdeelbestuurder Lotte Terwel deed de trekking uit de teruggestuurde enquêteformulieren. Dit leverde de volgende tien winnaars op:

Fam. Bennekom

Martijn Beets

Ton Zijp

Fam. Kruijthof

Frank van Driel

M. Simons

Fay van Sluijs

Paul Mooij

Lauré Fijen Pentenga

Sonja van Meir

Zij ontvangen allen een bioscoopbon ter waarde van € 25,00. Gefeliciteerd!

- Ga zo door want is vaste waarde en goede infobron geworden bij wonen in 1018.
- We zijn dol op het journaal! Het blad nodigt uit om weer eens een uitgebreide wandeling door het gebied te maken teneinde deze ontwikkelingen zelf te bekijken!
- Fijn, bondig, uitnodigend blad om te lezen.
- Heb zelf geen internet, dus schriftelijke info graag!
- Prima blad voor nieuwe inwoners - zoals wij - erg behulpzaam om je thuis te voelen in Oost.
- Ik vind het een fijn informatief overzichtelijk blad met mooie fotografie.
- Ik neem het mee naar mijn werk (transport) en raad het iedereen aan.
- Informatief! Fijn gebruik van kaartjes en foto's
- Ik blijf het blad graag ontvangen. Het is informatief en kort en krachtig.
- Mag vaker verschijnen.
- Goede opmaak fijn papier goed geschreven
- Er mogen nog wel 12 pagina's bij!

Opmaak

- Ik vind de lay-out leuk, ook de papieruitstraling en de kleurstelling.
- Gebruik wat dunner papier: milieuvriendelijker en goedkoper.
- Fijn dat het op papier verschijnt en niet online.
- Fijn formaat en dito papier, mooi mat. Ga zo door.
- Dank voor alle mensen die dit blad maken en verspreiden. Van mij mag het soberder als we dan geld kunnen besteden aan uitvoering van wensen uit de buurt.
- Een voortreffelijk blad! Niet glossy! Dank daarvoor.
- Leesbaarheid voor ouderen en slechtzienden kan beter. Soms te veel kleine letters, witte letters op gekleurde achtergrond of gekleurde letters op gekleurde achtergrond.
- Lay out vind ik rommelig. Kan eenvoudiger = meestal beter.
- Deels zwart-wit printen i.h.k.v. kosten & milieu? Qua aantal pagina's en frequentie helemaal prima. We vinden het altijd leuk om over onze buurt te lezen.
- Ik vind het soms onduidelijk of het blad vanuit de gemeente komt of niet.

1018

- Waarom geen samengaan met 1018? 1 blad = goedkoper, zelfde doelgroep.
- Het blad oogt als een dure uitgave (dik papier, kleurendruk). Is dat zo? En zo ja, is dat nodig? + Waarom een apart blad, naast 1018 magazine?
- Goede mix van gemeente-info en meningen uit de buurt. Veel beter dan het blad van buurtorganisatie 1018 dat ik erg partijdig vind. Ga zo door!!!

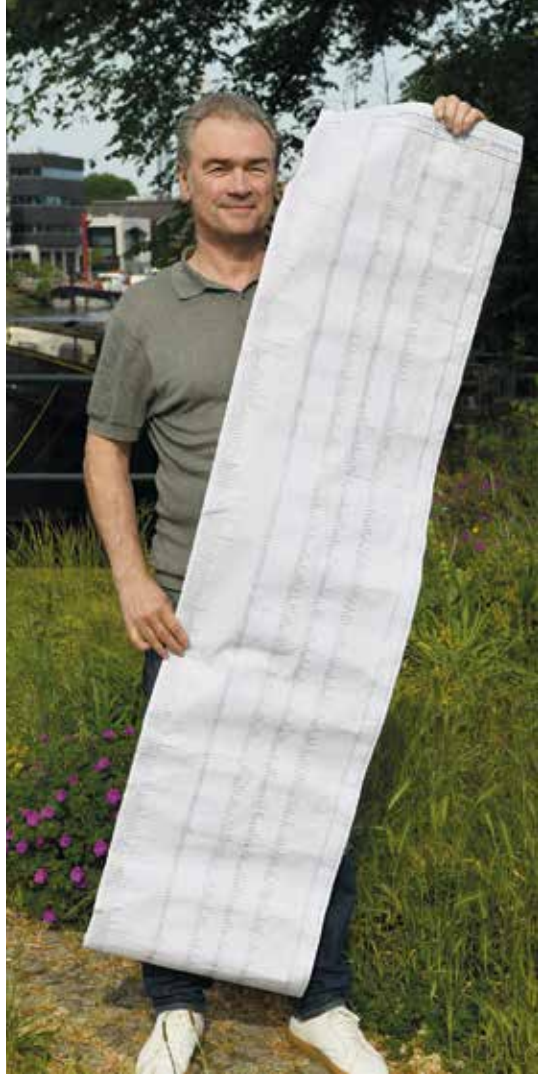
- Het blijft een blad vanuit de gemeente, en is vrij goede voorlichting. Het is niet kritisch maar dat is vrij logisch, al lees ik ook enkele meningen. Voor “de andere kant” heb ik de infobrief van buurtorganisatie 1018.
- Het blad is te veel His Masters Voice (eenzijdig)
- Het stikt van het positivisme. Snap ik als je jong bent en het je baan is.

Suggesties

- Minder overheidspropaganda
- Laat nog vaker de bewoner aan het woord
- Eén extra vaste rubriek, een soort mini-interview met een bewoner of ambtenaar zou het nog herkenbaarder, persoonlijker maken
- Mag wat kritischer zijn.
- Bericht gedetailleerder. Verwijs (link) door naar meer info (website). Begin een ingezonden brievenrubriek.
- Ik denk dat steeds belangrijker wordt hoe ouderen in de buurt elkaar kunnen helpen. Wellicht hier een thema aan wijden of samenwerking aan te gaan met elkaar?
- Terugblik op wijzigingen: hoe was het en hoe is het nu?
- N.a.v. het blad vragen kunnen stellen in het buurthuis.
- Aandacht voor slecht onderhouden plekken in de buurt.
- Foto's van reeds opgeleverde delen
- Meer verhalen over “groen”
- Veiligheid en criminaliteit
- Column stadsdeelcommissielid of bestuurder
- Interviews met mensen, geschiedenis van de buurt, historische onderwerpen. Buren stellen zich voor, persoonlijke verhalen, specifieke bouwprojecten
- Heel fijn dat er maar beperkt “human interest” in zit; dit komt voldoende aan bod in andere buurt-/en wijkbladen.
- Initiatieven van bewoners om de stad schoon te houden/clean up day
- Alles telkens opzoeken op internet is ondoenlijk. Graag kaartjes van omleidingen, versperringen voor fietsers en voetgangers (oversteekplaatsen).
- Ik loop met een rollator door een spierziekten ervaar veel blokkades. Hier graag aandacht voor

Het mag gezelliger

“Het blad doet soms wat technisch aan”, is door verschillende mensen genoemd. “Het is fijn om op de hoogte te zijn van verbouwingen in de buurt, maar er mag ook wel iets gezelligs bij.” Er kwamen vele verzoeken voor een buurtagenda voor events, sociaal culturele

Old school: alle enquête-uitslagen uitgeprint en aan elkaar geplakt

activiteiten (“lijst voor op de koelkast”); veel suggesties voor nieuwe adresjes van restaurants en winkels. Daar is – hoe jammer ook – het blad niet voor opgezet. Echter, interviews met en persoonlijke verhalen van (actieve of kritische) bewoners doen we graag. Contacten kan via het mailadres in het colofon op pagina 12.

Waar gebeurt wat?

“Waar gebeurt wat?” is het vaakst genoemd als meest aansprekend. De rubriek verenigt immers vele interesses: nieuws over de buurt, (weg)werkzaamheden en bouwactiviteiten, van planning tot de uitvoering, updates, opbrekingen, afzettingen en omleidingen.

- Waar gebeurt wat' vind ik echt fantastisch, met het kaartje erbij, alles goed en duidelijk. Echt nuttig nieuws uit je buurt.

- Er wordt wel héél veel herhaald. Al zo vaak gelezen over de Dijksgracht, talud Nieuwe Vaart etc. Dat de nieuws waarde fors daalt en het minder interessant wordt om te lezen.

- Meneer Korporaal, graag wat minder op de automaat, dossiers beter checken. Berichten m.b.t. Eilandenboulevard al twee uitgaven niet correct.

Een paar dagen per week rapen buurtbewoners Els Corporaal en Sylvia Kempen-Bakker sigarettenpeuken op het Marineterrein. Wat bezielt ze en hoe houden ze dit vol? Petersburgjournaal zocht ze op.

“Eén peuk vervuilt 1000 liter water”

Sylvia (links) en Els na een uurtje rapen.

Doe mee met de Nationale Peukendag!

Zaterdag 5 juli

Iedereen kan zelf een peukenactie starten. Doel is om zoveel mogelijk sigarettenpeuken te verzamelen en mensen bewust te maken hoe vervuילend peuken zijn voor de natuur.

i Kijk voor meer info op:
<https://plasticpeukencollectief.nl/plastic-peukmeuk-no-butt-day-2025> en op <https://noplasticfilter.org>

Nieuwjaarsduik op 5 januari 2025

Marineterrein officiële zwemplek

De provincie Noord-Holland heeft het Marineterrein in april aangewezen als officiële zwemlocatie: de eerste in de Amsterdamse binnenstad.

Dit is vooral te danken aan de verbeterde waterkwaliteit die het waterschap Amstel, Gooi en Vecht in de gaten houdt. Zo wordt van april tot september om de twee weken de hoeveelheid poepbacteriën in het water gemeten. Die kunnen voorkomen bij riooloverstorten (op warme dagen bij

veel regen). Deze overstorten waren al teruggebracht van vijftig naar drie tot vijf per jaar. Nu is de riooloverstort in de zwemzone afgesloten en omgeleid, zodat zelfs bij noodsituaties het rioolwater niet meer direct in het water van de binnenhaven terechtkomt. Daarnaast wordt de waterkwaliteit beïnvloed door met name straatvuil en boten die vuil water lozen. Mocht er toch verontreiniging plaatsvinden, dan worden badgasten gewaarschuwd via informatieborden, de website zwemwater.nl en sociale media.

Dan geldt minimaal 72 uur een negatief zwemadvies.

De binnenhaven is inmiddels ook voorzien van diepteaanduidingen, zwemlijnen voor baanzwemmen, reddingsboeien en trappetjes. Er komt geen toezicht: zwemmen blijft op eigen risico.

i Meer weten?
<https://marineterrein.nl>

“We komen hier elke ochtend om te zwemmen en voor Qi gong (Oosterse bewegingssport) in het park”, begint Els op het terras van Hotel Homeland. “Het is een fantastisch mooi park waar ik heel blij van word. Maar zodra het warmer wordt, komen er mensen die ontzettend veel rotzooi achterlaten. Ik loop op blote voeten en er liggen overal peuken! Eerst werd ik boos, maar dat heeft geen zin. Dus dacht ik: ik ga die peuken opruimen. Zo ben ik een jaar geleden begonnen. Op een gegeven moment ging Sylvia meedoen.”

“We zijn toen ook filmpjes gaan maken”, vult Sylvia aan. “We waren verwonderd dat je binnen een half uur zo’n emmertje vol hebt na een zomerse dag. Dan lijkt het ’s ochtends wel een gifbelt. Ik zwem hier al vijf jaar en had die sigarettenpeuken eigenlijk nooit echt zien liggen. Pas als je er op gaat letten, zie je ze overal. In het begin vond ik eigenlijk wel vies om met mijn handen aan die peuken zitten, vandaar nu met handschoenen. Dat werkt prima.”

Chemische shit

Els: “Het stinkt ook heel erg. We zijn ook gaan kijken wat het nou eigenlijk doet. Blijkt dat één sigarettenpeuk duizend liter water kan vervuilen met zware metalen, nicotine en microplastics. Er zit ontzettend veel rotzooi in. Mensen gooien het op de grond, maar uiteindelijk spoelt het allemaal naar het water. In principe is het drinkwater voor

planten, vissen en andere dieren. Die giftige sigarettenpeuken leiden tot veranderingen in gedrag, DNA, ze remmen de ontwikkeling en leiden zelfs tot sterfte.”

Sylvia: “Terwijl het Marineterrein nu een officiële zwemplek is. Er is dobbernatuur aangelegd om de waterkwaliteit te verbeteren en vervolgens stromen die peuken er met regen in. Als wij die tienduizenden peuken niet opruimen, komen al die chemische stoffen in dat water terecht.”

Els: “Het zwemwater wordt gecheckt op blauwalg en de poepbacterie, maar nóg belangrijker is dat we die chemische shit niet in ons lijf krijgen. Dus wil je een beetje goed zorgen voor de toekomst, onze kinderen en de natuur, dan kan je gewoon geen peuk meer weggooiden, vind ik.”

Rookverbod

De waardering is groot, merken Els en Sylvia als ze bezig zijn.

Els: “Vaak komen mensen naar me toe, zeggen hoe goed het is maar beginnen daarna te klagen hoe erg het allemaal is. Ik merkte dat ik daar geïrriteerd van raakte. Dan zeg ik: ik ruim hier peuken op, je kan dus iets doen. Als je één peuk opruimt heeft dat al effect. Zo kan een beweging ontstaan. Hier gebeurt dat omdat ik Qi gong wil doen op een mooie plek. Laat het je inspireren. Doe bijvoorbeeld mee op zaterdag 5 juli is, de Nationale Peukendag.

Als iedereen meedoet, dat zou fantastisch zijn! Want wij doen het Marineterrein al, maar er zijn nog genoeg andere plekken waar mijn handen jeuken. Maar goed, ik kan niet de hele wereld gaan schoonmaken.”

Een andere zwemster annex peukenraapster – de Belgische Ingrid – loopt langs en mengt zich in het gesprek. “Soms doe ik wel even mee. Want ik vind het vreselijk, al die peuken in de hele stad. Het is niet meer van deze tijd dat je hier komt zwemmen met je kinderen of komt genieten, dat hier allemaal mensen zitten te roken. Een rookverbod zou mooi zijn. En mensen bewust maken hoe vervuילend het is.”

Jaren zeventig

Op de vraag of peuken rapen geen gevecht tegen de bierkaai is, reageert Els stellig: “En dan maar opgeven? Je stopt toch ook niet met afwassen? Dat blijft gewoon doorgaan. Natuurlijk heb ik wel eens gedacht van oké, ga ik dit mijn hele leven doen? Ik denk het niet. Want wij zijn bezig om een beweging te starten dat het verandert. Dat mensen over tien jaar denken van: Oh echt? Deden we dat? Zoals je nu terugkijkt naar filmpjes uit de jaren zeventig, toen mensen nog rookten in de trein, in het vliegtuig. Zo’n verandering hopen we te bereiken.”

Superstofzuiger spaart boomwortels

Op de Czaar Petersstraat en op steeds meer andere plekken wordt gebruik gemaakt van zogenaamde ‘zuigwagens’: deze zuigen het zand en de aarde op en leggen zo boomwortels, kabels en leidingen bloot.

Een zuigwagen kost € 220 per uur, maar dat verdient zich weer terug. “Je hebt minder mensen nodig voor het uitgraven en je kan sneller werken”, zegt aannemer Peter van Van Baarsen Buisleidingen B.V. “Bovendien, als je het allemaal met de hand moet uitgraven of met een graafmachine moet doen, is de kans groter dat je boomwortels beschadigt. Met deze zuigwagen spaar je die wortels juist. Het ding zuigt zelfs stenen naar binnen – niet normaal!” Per keer kan de vrachtauto 8 kubieke meter grond opzuigen, vertelt chauffeur Stef trots. “Vijftig filters zorgen ervoor dat de fijnstof niet bij mensen naar binnen waait. Een ventilator verplaatst het zand met lucht en zo kan de wagen 150.000 vierkante meter lucht per minuut verplaatsen. Dat is echt heel veel.”

Werkzaamheden Czaar Peterstraat

Op de kaart is te zien waar deze zomervakantie gewerkt wordt in de Czaar Peterstraat inclusief de omleidingen. Een steeds groter

deel van de trambaan wordt bouwterrein. Dringende oproep om niet via de trambaan te rijden of te fietsen, en aanwijzingen van de

verkeersbegeleiders op te volgen. Er wordt daar met vrachtwagens en kranen gereden. Auto- en fietsverkeer kan in één richting door de Czaar Peterstraat. Vanuit de Conradstraat kunt u alleen via de Eerste Leeghwaterstraat doorsteken naar de Czaar Peterstraat. Fietsverkeer in de richting Sarphatistraat wordt omgeleid via de Panamalaan en Cruquiuskade. Vanuit de buurt fietst u via de Blankenstraat of Conradstraat. De tramhalte Eerste Leeghwaterstraat in de richting Geuzenveld wordt vanaf 21 juli opgeheven. De halte Eerste Coehoornstraat in de richting Geuzenveld blijft nog in gebruik. In de richting Azartplein blijft de halte Eerste Leeghwaterstraat in gebruik.

Meer info: www.amsterdam.nl/czaarpe-terstraat
Vragen? Mail naar czaarpeterstraat@amsterdam.nl of bel omgevingsmanager Wendy Schipper: 06 -51003762.

“Dijksgracht Oost was een leerzaam avontuur”

In mei besloot het college van burgemeester en wethouders nu niet verder te gaan met de aanleg van zeventig ligplaatsen aan de Dijksgracht Oost. John-Paul Zigenhorn, drie jaar lang omgevingsmanager van dit project, blikt terug op een enerverende periode. Hoe nu verder?

“Ik ben sinds januari 2022 bij het project betrokken”, begint John-Paul. “Op dat moment was de ruimtelijke visie voor de Dijksgracht Oost net vastgesteld. De opdracht was toen om die ligplaatsen te realiseren.”

Gewoon uitvoeren eigenlijk?

“Dat klinkt te makkelijk. Het bestuur had wel besloten dat er ligplaatsen zouden komen en hoe het er ongeveer uit zou komen te zien. Maar de buurt gaf duidelijk aan: Ja, wacht eens even, wij zijn hier helemaal niet goed bij betrokken geweest en wij kunnen ons hier niet in vinden. Wij willen een stap terug. Daar had de buurt een terecht punt. Als projectteam konden we daar niet direct iets in veranderen. We hebben regelmatig binnen de organisatie aangegeven hoe het project in de buurt leefde en dat als we op deze manier zouden doorgaan, de weerstand in de buurt zou blijven – voor niemand leuk natuurlijk. Dankzij de inzet van een aantal bewoners en een advies van de stadsdeelcommissie ontstond een mooie kans. We gingen aan de slag met een extra participatietraject. Het werd een leerzaam avontuur: hoe kunnen we toch recht doen aan de gevoelens in de buurt terwijl de procedure voor een nieuw bestemmingsplan al was gestart? Dat ging zeker niet vanzelf, maar met veel inzet en toewijding van iedereen die betrokken was, is het uiteindelijk gelukt.”

Met de uitspraak van de Raad van State is alles in één klap eigenlijk van tafel geveegd. Had je dat zien aankomen?

“Even voor de duidelijkheid: de uitspraak veegt niet per se de Dijksgracht Oost van tafel. Die uitspraak gaat niet over de Dijksgracht, maar over het vaarbeleid wat voor ons de belangrijkste onderbouwing was om hier ligplaatsen aan te leggen. Maar het is abrupt.”

Teleurstellend?

“Voor mij persoonlijk niet. Waar ik me altijd voor heb ingezet, is dat een goed proces wordt doorlopen. En dit soort dingen gebeuren, al was het wel heel onverwachts. We hadden net met de bewoners een mooi gezamenlijk document gemaakt. We stonden eigenlijk op het punt om met het bestemmingsplan naar de raad te gaan. Ik had willen zien welke rol dat document bij de besluitvorming had kunnen spelen. Daar was de extra participatie uiteindelijk om te doen. Maar het is voor mij niet teleurstellend dat er hier voorlopig geen – en misschien wel nooit – ligplaatsen komen.”

Misschien of nooit?

“De uitspraak van de Raad van State betekent dat de gemeente een nieuw vaarbeleid moet maken. En het kan zijn dat daaruit volgt dat er toch weer een behoefte is aan extra ligplaatsen. Ik vind dan wel dat je de vraag moet stellen of het aan de gemeente is die ligplaatsen aan te leggen. Het bestuur vindt Dijksgracht Oost nog steeds een interessante plek voor ligplaatsen. Maar misschien zijn er dan ook andere plekken in beeld. Dat moet je allemaal meewegen.”

Dus de Dijksgracht Oost is niet definitief uit beeld?

“Klopt, die is niet helemaal uit beeld. Het college kan in het vervolg beslissen om toch weer verder te gaan. Dat kan in deze vorm, het kan in een andere vorm. Dat weten we niet.”

Enig idee wanneer een nieuw vaarbeleid klaar zou kunnen zijn?

“Ik zit daar eerlijk gezegd te weinig in om daar iets over te kunnen zeggen.”

Is het met deze uitspraak einde oefening voor jou?

“Nee hoor: ik blijf nog betrokken bij de aanleg van het fiets-voetpad op de Dijksgracht Oost. Dat gaat door.”

Meerkoeten in de plasdraszone

Hoogste punt bereikt

Maandag 26 mei was een feestelijk moment op de bouwplaats op Oostenburg: het hoogste punt van de Noorderzon en het Liesbeth List Huis (kavels 11 A/B en 12) werd bereikt.

Het gaat hier om twee bijzondere woonprojecten: op kavel 11 A/B komt (naast twaalf middensegment huurwoningen) de coöperatieve woongroep Noorderzon, waar senioren in een gemeenschappelijke woonvorm samen oud kunnen worden. Op kavel 12 komt het Liesbeth List Huis, een woonzorglocatie voor oudere kunstenaars met een somatische aandoening. Het biedt straks een thuis aan 36 kunstenaars met een zorgvraag. Bewoners krijgen er een beschermde woonomgeving, met ruimte voor creativiteit en sociale interactie.

Broedplaats

Het Liesbeth List Huis heeft gemeenschappelijke woonkamers, een gezamenlijk dakterras en een tuin die grenst aan de sociëteit op de begane grond. Dit alles biedt ruimte voor ontmoeting en creativiteit van de bewoners. Het gebouw is dan ook niet alleen een plek om te wonen, maar ook een broedplaats voor kunst en cultuur. De oplevering is naar verwachting eind 2025. Het Liesbeth List Huis wordt gebouwd door Hillen & Roosen in opdracht van woningcorporatie Stadgenoot.

Het is alweer vijf jaar geleden dat de beroemde zangeres en actrice Liesbeth List overleed. Dit jaar wordt het Liesbeth List Huis op Oostenburg geopend, speciaal voor kunstenaars met een zorgvraag. Elisah Baijens – de dochter van Liesbeth List – vertelt over het belang van deze zorginstelling.

Elisah (derde van links) tijdens de officiële start van de bouw. Foto: Arnold Korporaal

“Een plek om je thuis te voelen”

Hoe belangrijk het is dat het Liesbeth Listhuis er komt?

“Heel belangrijk in deze tijd denk ik. Want er is gewoon een grote zorgvraag. Helemaal als je iets kan maken waar mensen zich thuis voelen. Ik zie het als een belangrijke aanvulling op de stad.”

Het Liesbeth List Huis volgt op het Ramses Shaffy Huis?

“Klopt. Het Ramses Shaffy Huis heeft mijn moeder destijds bedacht samen met Ed Cools, directeur van het Sarphatishuis waar Ramses woonde. Zij gaf aan hoeveel fijner het zou zijn als Ramses met gelijkgestemden zou kunnen wonen. Als je samenwoont met mensen met een hele andere achtergrond, begrijp je elkaar soms niet helemaal. Ed heeft dat serieus genomen en zo is het Ramses Shaffy Huis ontstaan, waar jongere kunstenaars en oudere kunstenaars zonder of met een lichte zorgvraag samenwonen. Het Liesbeth Listhuis is daar een opvolger van, omdat er ook behoefte is aan een huis voor mensen met een wat zwaardere zorgvraag.”

Was Ramses ongelukkig in het Sarphatishuis? Omdat hij niet met gelijkgestemden woonde?

“Dat weet ik niet. Maar ik denk wel dat mijn moeder zag dat hij het fijner had gevonden als hij OOK met kunstenaars of zangers had gezeten. Ik denk dat een kunstenaar wat vrijer van geest is dan de gemiddelde Nederlander. Dan is het prettiger als je bij elkaar woont, je kunst kan blijven uitoefenen en daarover met elkaar kunt praten. Je thuis voelen is zó belangrijk: stel je bent een boer en je komt midden in de stad in een appartementje te wonen waar je niet naar buiten kan, dan zou diegene zich ook doodongelukkig voelen. Dan wil je ook groen en natuur om je heen.”

Wat betekent het Liesbeth List Huis voor de buurt?

“Het wordt zeker een toevoeging. Er komen allerlei initiatieven, horeca...het wordt een open huis. Wat ik belangrijk vind is dat kunstenaars zich tot zorgmedewerker kunnen laten opleiden. Stel, je bent muzikant en je hebt net te weinig werk om rond te komen,

dan kan je daar intern in opleiding gaan en gaan werken. Dat is ook voor de bewoners hartstikke belangrijk. En een mooi initiatief, want er is natuurlijk een enorm tekort in de zorg, maar soms ook aan werk in de cultuursector. Die combineren vind ik een geniaal plan. Ze zoeken zeker nog mensen. En er zijn nog woningen vrij.”

Hoe vind je het dat het gebouw de naam van jouw moeder draagt?

“Dat vind ik heel mooi! Het Ramses Shaffy Huis was mede haar idee, en dat er nu een huis naar HAAR wordt vernoemd, maakt de cirkel rond. Zijzelf zou het ook heel mooi hebben gevonden. Het geeft mij toch wel een trots gevoel van: nou, mam, dat heb je toch wel goed gedaan.”

I Interesse in een opleiding als zorgmedewerker of voor een plek in het Liesbeth List Huis? Meldt u zich dan aan via de website: www.zgao.nl

Foto: Studioportret van Tonia in 1896; ze was toen ongeveer 15 jaar oud.

Toekomstig buurtplein gaat “Tonia Stieltjesplein” heten

Het Liesbeth List Huis en de Noorderzon komen aan het nieuwe buurtplein te staan. Dit plein krijgt de naam “Tonia Stieltjesplein”.

Tonia Stieltjes (1881-1932) werd op 28 maart 1881 geboren in de Czaar Peterstraat. Ze was de oudste dochter van een in slavernij geboren Surinaamse bierbrouwer en een Amsterdamse dienstbode. Tonia groeide op in de buurt, eerst de Czaar Peterbuurt en later op Kattenburg, die destijds bekendstonden als arme, ruwe buurten.

Door haar strijdbare, activistische karakter slaagde Tonia erin de armoede te ontstijgen: ze werd dienstbode bij de bekende familie

Wibaut en groeide uit tot vakbondsleider van de dienstboden. In 1919 vertrok ze naar Parijs; daar werd ze model en een bekende in het kunstzinnige en intellectuele circuit. Het plein kan pas definitief worden ingericht als de bouw op de omliggende kavels klaar is. Dat is vanaf het jaar 2028.

Meer weten over Tonia Stieltjes?

Buurtkamer Over de Brug organiseert na de zomer een bijeenkomst waarin o.a. meer aandacht wordt besteed aan het leven en de achtergronden van Tonia Stieltjes. Hou daarvoor de website van de Buurtkamer in de gaten. <https://overdebrug-oostenburg.nl>

Ontdek het Oosterdok!

Wandelen over de Kattenburgerstraat.

Geheel rechts: Simone Tijdink, naast haar (met paarse tas) Nienke van Renssen. Foto: Maarten Nauw.

“We willen van het Oosterdok graag een bestemming maken. Niet een plek waar je even doorheen loopt en dan weer weggaat”, zegt Simone Tijdink, projectleider van Ontdek Oosterdok: een interactieve wandelroute waarmee bewoners en bezoekers verborgen verhalen over de buurt kunnen ontdekken

De wandelroute is een initiatief van Expeditie Oosterdok als onderdeel van het project Aanpak Binnenstad. “Dat project heeft als doel de binnenstad weer wat meer van de Amsterdammer te laten zijn”, legt Simone uit. “Toch is het Oosterdok voor velen nog onbekend terrein. Je hebt hier toonaangevende organisaties als Nemo, OBA, Conservatorium, Muziekgebouw en Het Scheepvaartmuseum die veel publiek trekken, maar als je vraagt waar is het Oosterdok is, weten veel mensen dat niet. Dat willen we graag anders zien. Je zou makkelijk een dagje Oosterdok kunnen doen en een mooie culturele, goed gevulde dag hebben.”

Toegankelijk voor iedereen

Voor de wandelroute is een opgeladen smartphone nodig met mobiel internet. De route bestaat uit negen stops, per stop duik je via de gids in het verleden, heden en de toekomst van die plek. Simone: “Het begint met een introductie over de locatie, gevolgd door een

quiz met een paar leuke weetjes en hotspots in de buurt. Een aantal stops heeft een video en een bingo met wat je kunt waarnemen, ook qua geur en geluid. Een voorleesfunctie maakt de wandeling ook voor blinden en slechtzienden aantrekkelijk. Wij vinden het belangrijk dat ook mensen met een beperking deze wandelroute kunnen doen. We hebben de route getest met één iemand die moeilijk kon lopen, drie slechtzienden en één iemand met een licht verstandelijke beperking. Aan de hand van die feedback hebben we heel wat kunnen aanpassen.”

Het streven van de gemeente is de openbare ruimte toegankelijk te maken voor iedereen. “Het Oosterdok is helaas een erg moeilijk gebied”, laat stadsdeelvoorzitter Nienke van Renssen weten tijdens de lancering van de Ontdek Oosterdok. “Als gemeente zijn we bezig om het beter begaanbaar te maken. De route wordt binnenkort aangegeven met bordjes in de openbare ruimte.”

Leuke weetjes

Volgens Simone hebben ook veel buurtbewoners nog geen idee wat er allemaal schuilgaat achter dit gebied. “Neem de Kortjewantsbrug op de Prins Hendrikkade. Een schipper die daar vroeger met zijn schip langs voer met een mast, moest die mast eerst korten. Dan zeiden ze “Kort je want!” en daarom heet die brug nu zo. Ander leuk weetje is dat Media-

matic twee parfums heeft ontwikkeld: één van het verleden en één van de toekomst. Zo zit de wandelroute vol met initiatieven die mensen nog niet kennen. Dus ik zou zeggen: ga het gewoon doen!”

Meer weten?

www.expeditieoosterdok.nl

Vragen, opmerkingen?

Heeft u vragen, suggesties of opmerkingen naar aanleiding van dit journaal? Neem dan contact op met Arnold Korporaal, eindredacteur: arnoldkorporaal@icloud.com

Colofon

Het Petersburgjournaal is een uitgave van stadsdeel Centrum. Dit journaal is ook te zien op: <https://overdebrug-oostenburg.nl>

Eindredactie Arnold Korporaal
Fotografie Jos Heijnen (tenzij anders vermeld)
Ontwerp Van Alst grafisch ontwerp, Amsterdam
Druk RaddraaierSSP, Amsterdam
Oplage 9.300

Deze uitgave is gedrukt op FSC papier, chloorvrij gebleekt en bedrukt met plantaardig inkt en op een alcoholvrije drukpers. Aan de inhoud van het Petersburgjournaal kunnen geen rechten worden ontleend.

✗ Gemeente
✗ Amsterdam
✗